

πλέον ἢ χαρὰ θε εἰσέλθη εἰς τὴν καρδίαν ταύτην καὶ οὐδέποτε πλέον τῆ θά λάμψη ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τούτοις. . . . .»

(Τῷ Περσιβάλ.) « Ὁ Περσιβάλ, ἐπαιζας τὴν εὐτυχίαν μου, καὶ ἀπόλεσας αὐτήν. Ἡ εὐαίσθητος αὕτη καρδιά δὲν ἦτο ἢ ἄθυμα εἰς τὰς χεῖρας σου καὶ συντέριψας αὐτό. . . . .»

(Τῷ πατρὶ αὐτῆς) « Ἄ! ἀναχωρήσωμεν, πάτερ μου! . . . Δὲν δύναμαι πλέον ν' ἀναπνέω ὑπὸ τοὺς θόλους τούτους. . . . .»

ΠΕΡΣΙΒΑΛ. — Ὅλον μου τὸ αἷμα πῆγνυται εἰς τὰς φλέβας μου, ἐκάστη λέξις τὴν ὁποίαν μοὶ λέγεις εἶνε πληγὴ ἐγγχειριδίου ἐν τῷ στήθει μου. Ὁ! ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἀδύνατον! Νῦν σὺ θέλεις νὰ με ἀπατήσης. . .

ΓΡΙΖΕΛΙΣ. — Περσιβάλ, ἰδέ με εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου προσπίπτοντες εἰς τοὺς ἰδικούς σου εἶνε πλήρεις δακρύων: τὰ χεῖλη μου ἦσαν σοὶ ὁμιλῶσι τρέμουσιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ σοὶ ὁμιλήσω, διότι ὀφείλω νὰ σοὶ ἀποκαλύψω ὅλην τὴν καρδίαν μου. . . . Δὲν ἔζων ἢ διὰ σοῦ, Περσιβάλ, ἡ ψυχὴ μου σοὶ ἀνήκεν, ἀλλὰ δὲν ἐνόησες αὐτήν, τὴν κατεσπάρaxας. Μετεχειρίσθης αὐτήν ὡς παιγνίδιον τῆς πίστεως, ἀφοσιώσεως, τοῦ ἔρωτός μου. . . . Οὐδέποτε με ἠγαπήσας. . . . Οὐδόλως δύναμαι νὰ ζήσω πλέον μετὰ σοῦ, Περσιβάλ! . . . .

ΠΕΡΣΙΒΑΛ. — Τί συλλογίζεσαι: Ὁχι δὲν θὰ με ἐγκαταλείψης Γριζελίς!

ΓΡΙΖΕΛΙΣ. — Μολοντί γεννηθεῖσα ἐν καλύβῃ, δὲν δύναμαι νὰ χρησιμεύσω ὡς ἄθυμα ἰδιοτροπιῶν, ὡς κατάθεσις εἰς τὴν τύχην, νὰ με ἀπολέσης ἢ νὰ με κερδίσης εἰς τὸ πρῶτον ρίψημον τοῦ κύβου. Δὲν με ἠγάπησας, Περσιβάλ, ἐν δὲ τῆς πεποιθήσει ταύτῃ, ἐὰν ἔδυναμην νὰ συγκατατεθῶ νὰ διατηρήσω τὸν τίτλον τῆς συζύγου σου, θὰ ἤμην ἀναξία αὐτοῦ, ὃν ποτὲ ἔφερον. . .

ΠΕΡΣΙΒΑΛ. Ὁχι, Γριζελίς, δὲν θὰ με ἐγκαταλείψης! Μοὶ ἀνήκει, οὐδεμία δὲ δύναμις θὰ σὲ ἀποσπάσῃ τῶν χειρῶν μου: οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ θάδυνηθῇ νὰ σε ἀπαλλάξῃ τοῦ ὄρκου πίστεως, ὃν μοὶ ἔδωκας.

ΓΡΙΖΕΛΙΣ. — Σὺ αὐτὸς ἀπῆλλαξάς με αὐτοῦ. Σὺ κατασυντέριψας τὰς ἀλύσεις τοῦ ἔρωτος. Πρέπει νὰ χωρισθῶμεν. . . .

ΠΕΡΣΙΒΑΛ. — Γριζελίς, Γριζελίς! Θὰ μείνης, τὸ θέλω, τὸ διάτασσω!

ΑΡΤΟΣ. — Στήτε, κύριε Περσιβάλ. Ἄπο τῆς στιγμῆς ταύτης λαμβάνω τὴν Γριζελίδα ὑπὸ τὴν προστασίαν μου. Ὑμεῖς αὐτοὶ παρητήσατε τὰ δικαιώματα ὑμῶν. Αὕτη ἐπαναλαμβάνει λοιπόν, διότι θέλει τοῦτο, τὴν ὁδὸν τῆς καλύβης αὐτῆς. . . Ἡ οἰκία σου ἔσται ἐρημος, Περσιβάλ, ἡ εὐτυχία ἐξῆλθεν αὐτῆς. Μένε μονήρης ἐν τῷ ἐξαίσιῳ σου πύργῳ θεράπευε αὐτὸς ἑαυτόν, καὶ ἔστω σοὶ προσπάθεια νὰ ἐπανεύρης τὴν εἰρήνην, εἰ δυνατόν.

Τοιαύτη ἡ λύσις, ἣν ἐπιφέρει ὁ F. Halm ἐν τῷ δράματι αὐτοῦ. « Ἡ λύσις αὕτη, ἐπάγεται ὁ Saint-Marc Girardin, εἶνε νέα καὶ παθητική, δικαία πρὸ παντός, διότι τέλος ὁ Περσιβάλ τιμωρεῖται ἐπὶ ταῖς σκληραῖς δοκιμασίαις εἰς ἃς ὑπέβαλε τὴν Γριζελίδα. Ἐπιπροστίθεται ἄμα, ὅπως μὴ λείψῃ τι ἐκ τῆς ἀξίας τῆς λύσεως ταύτης, ὅτι εἶνε φυσική. Ἐν ὅσῳ ἡ Γριζελίς θεώρει τὰς δοκιμασίας ἃς ὑφίστατο πραγματικῶς, ὑπέφερον αὐτὰς πάσας, ἀρυσμένη ἰσχύον ἐκ τοῦ ἔρωτος αὐτῆς καὶ ἐκ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ τῷ συζύγῳ αὐτῆς, ἀλλ' ὅτε αὕτη μανθάνει ὅτι τὰ πάθη αὐτῆς, ἦσαν πείραμα καὶ στοίχημα, τότε ἐξηγέρθη ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῆς ἐπανάστασις ὅλως φυσική. Ὁ Περσιβάλ δὲν ἠγάπα λοιπόν αὐτήν, μετεχειρίζετο αὐτήν ὡς ἄθυμα ὅπως τὴν βασιανίζῃ: Τὸ πᾶν πρέπει νὰ ἦ εἰλικρινὲς ἐν τοῖς συζύγοις. Ἐὰν αἱ δυστυχίαι τῆς Γριζελίδος ἦσαν ταυτοχρόνως τοιαῦται καὶ τοῦ Περσιβάλ, εὐκόλως αὕτη ὑπέφερε ταύτας, ἀλλὰ ἐὰν ὅ,τι προξενεῖ θλίψιν ταύτῃ, ἐκεῖνον ἐστὶ παιδί, ἐὰν ὁ μὲν ἀστείζεταί, ὁ δὲ ὑποφέρει, ἀδύνατος πλέον ἢ ἐμπιστοσύνη καὶ τὸ φίλτρον. Ἡ Γριζελίς δύναται τὰ πάντα νὰ ὑποστῇ, ἀπέδειξε δὲ τοῦτο ἀλλ' αὕτη οὐδαμῶς φέρει τὴν ἀπάτην. Τουτὶ δὲ τὸ κακὸν ἐξήντησε τὴν ὑπομονὴν αὐτῆς καὶ κατέστρεψε τὴν ἀφοσίωσιν αὐτῆς. »

« Ἡ λύσις λοιπόν τῆς γερμανίδος Γριζελίδος ἐστὶν ἀληθῆς καὶ ἡ ἥθικῃ ἐπανάστασις, ἣν ὁ συγγραφεὺς διετύπωσε καὶ παρέστησε ἐν τῇ ἡρωίδι αὐτοῦ εἶνε φυσική. Διακριτέον ἐνταῦθα ἰσχυρὰν καὶ ἀγχίνουσαν ψυχολογικὴν μελέτην. Ἀλλὰ τίνας ἔνεκα ἡ λύσις αὕτη, καίπερ ὅλως νέα καὶ ὅλως ἀληθῆς, οὐδαμῶς εὐχαριστεῖ με τόσον, ὅσον ἡ τοῦ Βοκκαίου καὶ τοῦ Περρῶλ (Perrault); Οὐδένα ἕτερον λόγον γινώσκω ἢ τὸν ἐξῆς: ἡ λύ-

σις αὕτη παραλυπεῖ ἡμᾶς. Ἰδόντες τοσοῦτον παθοῦσαν τὴν Γριζελίδα, ἐπεθυμοῦμεν νὰ εὐτυχίσῃ, τοῦτο δὲ οὐδόλως, γίγνεται ταύτης ἀποριπτούσης τὴν εὐτυχίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον, ὅπερ ἀποδίδωσιν αὐτῇ ὁ σύζυγος. . . .

« Ἡ χαρὰ τοῦ λαοῦ, ὅστις χειροκροτεῖ βλέπων τὴν Γριζελίδα θριαμβεύουσαν ἐν ταῖς δοκιμασίαις αὐτῆς, ἐγγύτερον ἐστὶ τῆς ἀληθείας τῆς δικαίας μὲν, ἀλλὰ καὶ θλιβερᾶς λύσεως τοῦ γερμανικοῦ δράματος. Ἡ γερμανικὴ Γριζελίς ἱκανοποιεῖ διὰ τῆς ρίψεως αὐτῆς πρὸς τὸν Περσιβάλ, τὴν ἀντιπάθειαν, ἣν αἰσθανόμεθα ἐναντίον αὐτοῦ, οὐδόλως ὅμως ἱκανοποιεῖ τὴν συμπάθειαν ἣν πρὸς ἐκείνην τρέφομεν καὶ τὴν χαρὰν ὅψ' ἴς καταλαμβάνόμεθα ὀρῶντες ἐκείνην εὐτυχῇ καὶ θριαμβεύουσαν. Ἡ ἀνάγκη τοῦ βλέπειν τὴν ἀρετὴν ἀμειβομένην εἶνε αἰσθημα κοινὸν μὲν ἀλλ' εὐγενές, πανίσχυρον ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ τῷ μυθιστορήματι καὶ ὅπερ δὲν πρέπει ν' ἀποκρούωμεν ἄνευ ἀνάγκης. »

« Ἡ Γριζελίς εἶνε ὁ κάλλιστος τύπος τῆς συζυγικῆς ὑπομονῆς καὶ πίστεως, ἀλλ' ὁ τύπος οὗτος ἐν ἀρθονία ἀπαντᾷ ἐν τῇ φιλολογίᾳ τοῦ μέσου αἰῶνος καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Πρᾶγμα παράδοξον! ἡ γυνὴ οὐδέποτε μᾶλλον ἐπεκρίνετο καὶ μᾶλλον ἐνεπαίζετο ἢ ἐν τῇ φιλολογίᾳ τοῦ μέσου αἰῶνος, ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε μᾶλλον ἐνεκωμιάζετο καὶ ἐδοξάζετο. . . Ἡ Γριζελίς μεγίστης τιμῆς ἀξία τυγχάνει (οὕσα ὅτι ἡ ὑποταγὴ αὐτῆς ἦν ἐκουσία καὶ ἐξ ἀφοσιώσεως. Ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ὑπάρχουσιν ἐν Ἀμερικῇ γυναῖκες, ἃς οὐχὶ κάλλιον τῆς Γριζελίδος μετεχειρίσθησαν, ἃς λαμβάνουσι καὶ ἐγκαταλείπουσι, παρ' ὧν ἀφαιροῦνται τὰ τέκνα, ἀλλ' αὐτὰ ἰεῖσι δούλαι εἰς ἃς ὁ νόμος ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα τοῦ ἔχειν ἰδίαν θέλησιν. Ἐν τῇ Γριζελίδι ἡ γυνὴ μετέβαλε τὴν δουλείαν εἰς εὐπέθειαν. Ἴδου ἡ ἀξία αὐτῆς. Ἡ δὲ φιλολογία τοῦ μέσου αἰῶνος ἡ ἢ νεωτέρα φιλολογία συγνάξις παρέστησε τὴν ἀξίαν ταύτην ἐν τῇ γυναικί. »

Ταῦτα ὁ Saint-Marc Girardin λέγει περὶ τῆς Γριζελίδος, ὅστις πλείους θὰ εὗρισκε ἔτι λόγους τοῦ θαυμασμοῦ αὐτοῦ, εἰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ εἶχε καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἀγνώστου δραματικοῦ τοῦ ἸΑ' αἰῶνος, ὅπερ φαίνεται ἀγνοεῖ. Παρ' ὑμῖν πλεῖστα ὅσα φέρονται παραδείγματα συζυγικῆς ἀφοσιώσεως καὶ ὑποταγῆς, ἀνάλογα πρὸς τὸ τῆς Γριζελίδος καί, ὡς εἴπομεν καὶ ἐν τῇ περὶ Γριζελίδος μελέτῃ ἡμῶν, αἱ συλλογαὶ τῶν Passow καὶ Legrand καὶ τῶν ἄλλων συλλογῶν ἡμετέρων τε καὶ ξένων πλεῖστα παρέχουσι δημοτικὰ ἄσματα, ἐξυμνοῦντα ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην συζυγικὴν, ὥστε φυσικωτέρων ἡμεῖς μᾶλλον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν λύσιν ὡς αὐτὴν ἢ παραδόσις παρουσίασε καὶ ὁ Βοκκάκιος καὶ ὁ δραματικὸς ποιητὴς τοῦ ἸΑ' αἰῶνος διέγραψαν. »

Ἡ λύσις δὲ τοῦ μυστηρίου τοῦ Ἀρμάνδου Silvestre καὶ Εὐγενίου Morand ἐστὶ σύμφωνος τῇ ἐκφραζομένῃ ἰδέᾳ ὑπὸ τοῦ Saint-Marc Girardin ἢ μᾶλλον πρὸς τὴν παράδοσιν, ἣν ἀνέγραψαν ὅτι Perrault καὶ ὁ Βοκκάκιος. Ἡ νεωτέρα Πηνελόπη ἱκανοποιεῖται δι' αὐτῆς πληρέστατα.

O. A.

ΜΟΥΣΙΚΗ.

ΡΩΣΙΚΑ ἈΣΜΑΤΑ

Ἐν τῇ ρωσικῇ μουσικῇ ἀπαντᾷ χρᾶμα τραγῦτης ἄμα καὶ ἀπαλότῃτος, ἐξεγέρσεως καὶ μονοτονου ἡρεμίας, μετὰ ριζικῶν μεταβολῶν ὡς πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸν ρυθμὸν. Ἡ χρῆσις τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μελλῶν, τοῦ λυδικοῦ καὶ τοῦ δωρικοῦ μέλους καὶ αἱ ἀσυνήθεις ἀρμονίαι, αἵτινες καταλήγουσιν αἴφνης εἰς συμφωνίαν, ἐπηρεάζουσι τὸ ὅς συγκρατοῦντες ἡμᾶς δι' ἀνεκφράστου γοητείας. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ Λάγκ εἶπε περὶ τῶν λέξεων, ἐφαρμόζεται ἐπίσης καὶ ἐν τῇ μουσικῇ « Ὁλόκληρος ἡ ψυχὴ τῆς τῶν χωρικῶν τάξεως ἀναπνέει ἐν τοῖς βάρεσιν αὐτῶν, ὃν τρόπον ἡ ἀναπεπταμένη θάλασσα ἀντιχεῖ ἐν τοῖς ὀστράκοις, ἅτινα εὐρηναῖαι ἐρριμμένα ἐν ταῖς ἀκταῖς αὐτῆς. Οἱ Ρῶσοι ἐγχοῦσιν ἄσματα, ἅτινα ἀποτελοῦσιν αὐτοὺς τοὺς τῆς καρδίας στεναγμούς τοῦ ἀπλοῦ τούτου λαοῦ, ὅστις, ταλαιπωρούμενος, στρέφει τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν ἥλιον — τὸν ἥλιον ἐκεῖνον, ὅστις σπανίως θερμαίνει καὶ τὸ φῶς τοῦ ὀποίου χρησιμεύει

μόνον ἵνα ἀριδιηλοτέρην καταστήσῃ τὴν ἐρημίαν τῆς χώρας αὐτοῦ. Καὶ ὅμως οἱ χωρικοὶ οὗτοι ἔχουσιν ἄσματα καὶ χοροὺς διὰ πᾶσαν περίπτωσιν χαρᾶς ἢ λύπης. Ὁ λαὸς μετηνάστευσεν ὡς ἐν ὄλον, οὐχὶ δὲ ὡς ἄτομα. Τούτου δ' ἕνεκα ὁ ἀρχικὸς χαρακτήρ τῶν ἁσμάτων αὐτῶν διετηρήθη καὶ οὐ δ' ἐπ' εὐλαχίστον ὑπέστη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ξένων ἔθνων.

Τὰ ἄσματα τῆς Μεγάλῃς Ρωσίας εἶναι συνήθως χαροποιὰ καὶ ζωηρά, ἐνῶ τὰ τῆς Μικρᾶς Ρωσίας διακρίνονται ἐπὶ ἀπαλότητι καὶ γλυκύτητι, ἥτις πληρέστατα ἀναπληροῦ τὴν ἔλλειψιν ζωηρότητος. Ἐνίοι τῶν νεωτέρων ρώσων μουσικῶν συνθετῶν ἔγραψαν ἄσματα τοσοῦτον καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῶν προσφιλῶν τῶν λαῶν μελῶν, ὥστε δυσχερῆς ἀποβαίνει ἡ διάκρισις τις μεταξὺ τῶν προγενεστέρων καὶ τῶν μεταγενεστέρων μελοποιημάτων, πολλὰ δὲ τῶν ἁσμάτων τούτων ἐγένοντο ἀποδεκτὰ ὡς ἔθνικα. Ἡ μπαλαλάικα ὄργανον ταταρικῆς καταγωγῆς, ὁμοιάζον τὴν τρίχορδον βάρητον (λαούτον), εὐρίσκεται ἐν πάσῃ σχεδὸν καλύβῃ ἐν τῇ Μικρᾷ Ρωσίᾳ. Αὕτη εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν μουσικὴ χώρα τοῦ Βορρᾶ. Ἡ Μεγάλῃ Ρωσία φαίνεται ἐπὶ τοῦ μᾶλλον ἀνεπτυγμένου τμήματος τοῦ εὐρέος κράτους ὡς αἰσθηματικῆ, ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀληθὲς αἴσθημα καὶ ἡ εὐγενὴς ιδιότης τῆς γυναικὸς ἀπέτελεσαν αἰετοῦ ἔμπνευσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἡ Μικρὰ Ρωσία εἶναι ἀξία συγχαρητῆριον, ὡς προσκτωμένη τὰ χαρακτηριστικὰ, ἅτινα δύνανται ἐν καιρῷ τῶν δέοντι νὰ συνεπαγάγῃσι μεζύονα ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, τῆς διανοίας καὶ τῆς ἐνεργείας.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΝΑΝΟΙ ΚΑΙ ΓΙΓΑΝΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ.

Παρατηρήθη ἤδη καὶ πολλὰ παροιμίαι ἐπικυροῦσι τὴν παρατήρησιν ταύτην ὅτι τὰ καλλίτερα ἐμπορεύματα περιλαμβάνονται ἐν τοῖς μικροτάτοις δέμασι καὶ ὅτι ἐν τοῖς μικροῖς δοχείοις εὐρίσκονται τὰ καλλίτερα μύρα. Παρατηρήθη πρὸς τούτοις ὅτι ὑφίσταται σχέσις τις μεταξὺ τῆς ὑπερβολικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς μικρᾶς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας. Ἐξ ἀναφερομένων παραδειγμάτων προκύπτει ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες μετέβαλον τὴν μορφὴν τοῦ κόσμου ὑπῆρξαν μυρμιδόνες, ὁ νόμος δ' οὗτος φαίνεται ἐφαρμοζόμενος καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ λοιπῶν.

Οὕτως οἱ μέγιστοι τῶν κατακτητῶν καὶ οἱ μέγιστοι τῶν ναυάρχων ἦσαν : ὁ Ἀτίλας «μάστιξ τοῦ θεοῦ», ὁ Ἀέτιος ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ ἐπὶ τοῦ Οὐαλεντιανοῦ, Τιμούρ ὁ τάταρος «τὸ φῶδρον τοῦ κόσμου», Κάρολος ἡ σφόρα, ὁ Κονδέ, ὁ Φραγκίσκος Δραϊκ, ὁ ναύαρχος Κέπελ «ὁ ἀγένοιος μείραξ» — πάντες οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μικροῦ ἀναστήματος. Ταῦτ' οὐκ ἐβλάπτει καὶ ὡς πρὸς τὸν Τίτον, ἕνα τῶν διακρινομένων ρωμαίων αυτοκρατόρων, Φρειδερίκον τὸν μέγαν, ἱκανῶς βραχὺν τὸ ἀνάστημα, τὸν Ὀλιβιὲ Κρομβέλλιον ὅστις ὑπερέβαινε τοὺς συγχρόνους μόνον ὡς πρὸς τὴν εὐφυΐαν. Ναπολέων ὁ Βοναπάρτης καὶ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ δούξ τοῦ Οὐέλλιγκτῶνος δύνανται λίαν δικαίως νὰ καταταχθῶσιν ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν βραχυσώμων.

Οἱ σοφοί, ἔλεγέ ποτε ὁ ἔγγονος τοῦ Ἱερόλδου εἰς τὸν Κνέτ, διακρίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τοῦ χάρτου μόνον· ἡ ὀρθότης τῆς παρατήρησεως ταύτης δὲν διαψεύδεται ὑπὸ τῶν πληροφοριῶν, ἅσπερ ἡ παράδοσις μετέδωκεν ἡμῖν περὶ τῶν συγγραφέων πάντων τῶν αἰώνων :

Βόχορις, εἰς τῶν σοφωτέρων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ἦτο νάνος. Οἱ ἀρχαῖοι ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ Αἰσώπου ὡς περὶ ἐλαττωματικοῦ τὸ σῶμα καὶ βραχυσώμου ἀνδρός. Ὁ Ὀράτιος ἦτο μικρὸς ἄνθρωπος, εὐσαρκος καὶ προγάστωρ καὶ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγουστος λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν ἐπιστολῇ : «ἐν τῷ ἔλειπον δάκτυλοὶ τινες ὕψους, ἐκ τοῦ δὲν ἔστρεφετο ὅμως προεχούσης

γαστέρος». Ὁ Κομφούκιος ὁ μέγας σοφὸς τῆς Σινικῆς, δὲν ὑπερέχει τοῦ μεσαίου ἀναστήματος. Περὶ τοῦ ἀναστήματος τοῦ Σαϊξπήρου οὐδὲν εἶναι γνωστόν, ἀλλ' ὁ Μίλτων εἶχε βραχὺ ἀνάστημα· ὁ ποιητὴς Δράυδεν ἦτο εὐσαρκος καὶ βραχυσώμος ὡς καὶ ὁ Μακώλη. Ὁ Δίκηνς εἶχε μικρὸν ἀνάστημα καὶ ὁ Θάκεραι ἐκολακεύετο ὅτι ὑπερέχει τοῦ ἀναστήματος ἐκείνου κατὰ τινὰ ἑκατοστόμετρα—κατὰ μέρος ἀφιεμένης τῆς φιλολογίας. Ὁ ποιητὴς Μούαρ εἶχεν ἀνάστημα ὕψους πέντε περίπου ποδῶν καὶ ὅταν ὁ λαὸς ἔμαθεν ὅτι ὁ Θωμᾶς Λίτλ (ἡ λέξις λὶ τ λ σημαίνει παρὰ τοῖς Ἄγγλοις μικρός) καὶ ὁ Θωμᾶς Μούαρ ἀπέτελουν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν συγγραφέα, ἐπεγένετο ἡ παρατήρησις ὅτι «ὁ Μούαρ ἦτο μικρὸς καὶ ὅτι ὁ μικρὸς ἦτο ὁ Μούαρ». Ὁ Κόουπερ μόλις ἐκέκτητο μέσον ἀνάστημα, ὁ Πόπ ἦτο πυγμαῖος, ἀναστήματος 4 ποδ. καὶ 6 δακτύλ., ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Σκαρρόν εἶχον λιλιπούτειον ἀνάστημα, ὁ Σουῆφτ ἄνηρ εὐσαρκός πως ἔφθανε μέχρι πέντε ποδῶν καὶ ὀκτὼ δακτύλων. Ὁ λόρδος Λύττων εἶχεν ἀνάστημα 5 περίπου ποδῶν καὶ 6 δακτύλ., ὁ Ἄντωνιος Τρόλλωπ 5 περίπου ποδῶν καὶ 10 δακτύλων καὶ ὁ Ἰωάννης Στουάρτος Μιλ 5 ποδ. καὶ 8 δακτύλων.

Ἄν ἤδη μεταβῶμεν εἰς τοὺς καλλιτέχνους, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ Βρουνελλέστης καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος εἶχον ἀμφοτέρωι μικρὸν ἀνάστημα. Ὁ Χριστοφόρος Γρὲν (βασιλίσκος) δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ἀρμολιώτερον εἰς τὸ ἀνάστημα αὐτοῦ ἐπώνυμον. Ὁ ἡθοποιὸς Δαυὶδ Γκάρικ ἔφερε τὸ σκωπτικὸν παρώνυμον «Μικρὸς Δαίηθ». Γνωστὸν ὅτι ἐκ τῶν θεολόγων τῆς ἐποχῆς τῆς Μεταρρυθμίσεως ὁ Καλθίνος ἦτο βραχυσώμος, ὁ Λουθήρος μεσαίου ἀναστήματος, ὁ Μελάγγων καὶ ὁ Ἐρασμος ἀληθῆ ἀνθρωπάριον.

Καθόσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς πολιτευτὰς πολλοὶ ἠδύνατο νὰ ἐξαιτήσωνται αὐξῆσιν τοῦ ἀναστήματος αὐτῶν κατὰ πολλοὺς δακτύλους : Ὁ Σάφτσμπερ π. γ. ἦτο πυγμαῖος· τὸ σῶμα τοῦ Ἀδόλφου Θιέρσου παρέβαλον πρὸς ἐπιμήκη πύραυλον μήκους πέντε ποδῶν τριῶν δακτύλων ἔχον δὲ ὡς ἄκρα βραχεῖς μὲν πόδας, εὐσαρκὸς δὲ χεῖρας. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ πρὸς τούτοις ὅτι ὁ κ. Γλάδστον εἶναι μακρότερος ἐν ταῖς ἀγορεύσεσιν ἢ ἐν τοῖς «ἑκατοστομέτραις» αὐτοῦ. Ὁ Δισραῆλης εἶχεν ἀνάστημα πέντε ποδῶν καὶ ἐννέα δακτύλων.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

R. WESSTPHAL.

Τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἕτερον ἀπόλεσαν μυστην ἐκ τῶν τέκνων τῆς βαθυσόφου Γερμανίας, τὸν Ροδόλφον Westphal, καθηγητὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰένης, ἐξοχὸν διάδοχον ἢ συνεργάτην τῶν G. Hermann, τοῦ Aug. Boech, Didorf τοῦ E. Curtius καὶ Christ. Αἱ ὑπηρεσίαι, ἃς παρέσχε τοῖς ἑλληνικοῖς γράμμασιν, ἀληθῶς εἰσι μεγάλαι, ἰδίᾳ διὰ τοῦ γνωστοτάτου συγγραμματος Περὶ τῆς μουσικῆς καὶ μετρικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὅπερ τῇ συμπράξει τοῦ Rosbach ἐξέδωκε καὶ οὕτως νεωτέρα ἔκδοσις ἐγένετο τὸ 1867, ἔργον, ὅπερ ἠκολούθησε περίπου καὶ ὁ διαπρεπὴς τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδείου τῶν Βρυξελλῶν διευθυντὴς κ. Gevaert ἐν τῷ σοφῷ αὐτοῦ διτομῷ συγγραμμάτι Histoire et théorie de la musique ancienne (1875). Τὸ σύγγραμμα τοῦ Westphal ἔτι καὶ νῦν θεωρεῖται ὡς τὸ κυριώτατον τῶν περὶ μουσικῆς καὶ μετρικῆς καὶ κατέχει ἐπιφανεστάτην θέσιν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ παντὸς φιλολόγου καὶ περὶ τὴν ἀρχαίαν μουσικὴν ἀσχολουμένου. Δυστυχῶς δὲν ἔχομεν πρόχειρον κατάλογον τῶν ἄλλων συγγραμμάτων καὶ πραγματειῶν τοῦ θρηνουμένου ἐπιφανοῦς ἑλληνιστοῦ, ἵνα παράσχωμεν τὰ κυριώτατα αὐτῶν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις, σημειούμεθα δ' ἐκ τούτων τὴν μετ' ἐγκωμίων ἀναφερομένην πραγματείαν περὶ μετρικῆς ἐν τῇ «Ἐφημερίδι» τοῦ Kuhn IX. 435.